

Číslo *Sešitu*, které držíte v ruce, je obsahově rozkročeno mezi dvěma hlavními tematickými okruhy. První blok textů tvoří dvě původní odborné studie a rozhovor, jež vycházejí z příspěvků prezentovaných na konferenci „Hranice experimentu. Experiment ve výtvarném umění, architektuře, literatuře, filmu, ekonomii a politice 60. let 20. století“, konané 19. února 2014 na půdě Vysoké školy uměleckoprůmyslové (UMPRUM). Jejich otištěním pokračujeme v tradici úzké spolupráce s organizátory symposií na UMPRUM, týmem doktorandek a jednoho doktoranda tamní Katedry dějin a teorie umění (v číslech 14 a 15 *Sešitu* se objevily texty z jimi pořádané konference „Mezi Východem a Západem“). Tentokrát chceme poděkovat za spolupráci Johaně Lomové a Janu Wollnerovi. Další studie a překlad manifestačního textu umělce zachycují jeden z nejviditelnějších trendů ve vizuálním umění posledních let – tzv. postinternetové umění.

Úvodní teoretická úvaha Kamila Nábělka je věnována analýze pojmu experiment a jeho odlišného použití ve vědě a umění. Autor poukazuje na dějinnou korelaci mezi vznikem experimentální vědy a počátky moderního umění založeného na inovaci. Metaforické přenesení pojmu experiment z vědeckého diskursu na umělecké praktiky, vylučující úplnou kontrolu tvůrce nad výsledkem, otevírá obecnou otázku specifičnosti užití pojmu experiment v souvislosti s uměním. Nábělek uchopuje tuto specifičnost pomocí polaritý mezi termíny experiment a *experientia*, poukazem na tzv. slabou formu experimentální metody ve vědě a referencí ke koncepci „tacitního, performativního poznání“.

Na pojetí experimentu v oblasti architektury a urbanismu se zaměřuje Markéta Žáčková v případové studii věnované činnosti Výzkumného ústavu výstavby a architektury (VÚVA) na přelomu padesátých a šedesátých let dvacátého století. Žáčková na základě důkladného průzkumu archivních materiálů seznamuje s rozsahem činnosti Ústavu,

jenž byl pověřen vypracováním teoretických východisek pro standardizaci masové bytové výstavby. Paradoxem odrážejícím dobové podmínky výzkumu je výrazný nepoměr mezi širokým rozsahem provedených studií a jejich relativně nepatrným praktickým dopadem.

K možnostem experimentování v literatuře, zejména s ohledem na francouzský nový román a experimentální poezii šedesátých let, se vyslovuje Jiří Pechar v rozhovoru s organizátory zmíněné konference na UMPRUM Johanou Lomovou a Janem Wollnerem. Rozhovor také nabízí významný vhled do Pecharovy bohaté překladatelské praxe i seznámení s jeho vlastní literární tvorbou.

Václav Magid uvádí aktuální debatu kolem pojmu postinternetu do interpretačního rámce kritické teorie. Po úvodním přehledu základních koncepcí „postinternetové situace“ a „umění po internetu“ se autor zaměřuje na dílčí problém vztahu takto orientované tvorby k produktům a strategiím kulturního průmyslu. Ve snaze uchopit politický rámec aktivit uměleckého kolektivu DIS, jenž zde slouží jako modelový příklad přivlastňování komerčních strategií a konzumních postojů v postinternetovém umění, autor konfrontuje starší modely umělecké kritiky jako „*mimésis* zvěcnění“ či „subverzivní afirmaci“ s aktuální koncepcí akcelerationismu.

Posledním textem čísla je překlad úvahy umělce Artieho Vierkanta „Objekt obrazu po internetu“ z roku 2010, jenž může být považován za jakýsi manifest tohoto uměleckého trendu. Vierkant shrnuje některé rysy postinternetové situace v kultuře a jejího vlivu na charakter uměleckého díla či chápání autorství, načež formuluje perspektivy rozvíjení tvorby obrazů a objektu po internetu, které vymezuje v opozici vůči odkazu konceptualismu i nových médií.

Václav Magid, Jakub Stejskal